

Vermes Miklós
(1905-1990)

Kossuth-díjas középiskolai fizika-, kémia- és matematikatanár,
kiváló tankönyvíró és kísérletező.

IX. osztály

I. feladat

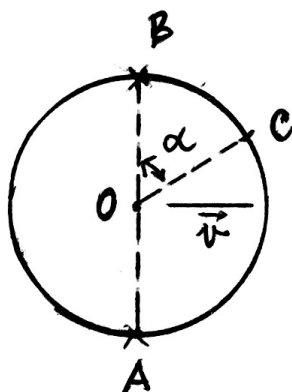
$m = 2$ tonna tömegű autó $v_1 = 54 \text{ km/h}$ sebességről, egyenletesen gyorsulva $L_1 = 500 \text{ m}$ egyenes útszakasz megtétele után, $v_2 = 72 \text{ km/h}$ sebességre tesz szert. Ekkor, állandó sebességgel $L_2 = 600 \text{ m}$ hosszúságú kanyart ír le, mely egy 90 fokos központi szöggel rendelkező körív. Az autó és az út közötti súrlódási együttható mindvégig $\mu = 0,2$.

Határozzuk meg:

- a) a motor húzóerejét az út első szakaszán; 2 p
- b) a centrifugális tehetetlenségi erőt a kanyarban; 2 p
- c) a teljes útszakasz megtételéhez szükséges időt; 1 p
- d) azt a v_3 sebességet, amelynél megcsúszik az autó; 2 p
- e) a v_4 sebességet, amelynél bekövetkezhet az autó felborulása, ha a kerekek közötti távolság $d = 1,5 \text{ m}$ és az autó súlypontja $h = 0,8 \text{ m}$ magasságban található. 3 p

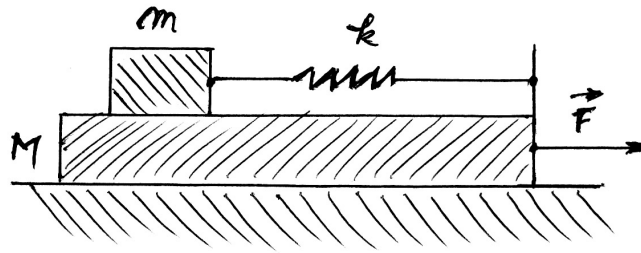
II. feladat

- 1) Szabadon elejtett test mozgásának kezdeti szakaszában egy bizonyos hosszúságú utat $t_1 = 2 \text{ s}$ alatt tesz meg. A mozgásának a végén, a talajba ütközés előtt, az ugyanilyen hosszúságú utat $t_2 = \frac{t_1}{2}$ idő alatt teszi meg. Milyen magasból esett a test és milyen sebességgel csapódott a talajba? 5 p
- 2) Egy kerék vízszintes felületen csúszásmentesen gördül, tengelyének haladási sebessége v . Határozzuk meg a rajzon megjelölt függőleges átmérő A és B végpontjainak, valamint a C pontnak a sebességét. Ismert az OB és OC sugarak által közrezárt α szög.

III. feladat

- 1) Az ábrán látható berendezésnél a súrlódási együttható az M tömegű lemez és a vízszintes talaj között μ_1 , míg az m tömegű test és a lemez között μ_2 . Kezdetben a rugó megfeszítetlen állapotban van.

- a) Mekkora legkisebb erővel kell húzni a lemezt ahhoz, hogy az m tömegű test elmozduljon? 5 p
b) Mekkora erő esetén lesz a rugó megnyúlása Δl ? 2 p
- 2) Egy henger palástja mentén csavarvonal alakú bemélyedés található, melynek menetemelkedése h . A bemélyedés felső végébe kicsiny, súlyos golyót helyezünk. A hengerre fonalat tekerünk. Milyen gyorsulással kell húznunk a fonál végét ahhoz, hogy egy megfigyelőnek úgy tűnjék, hogy a golyó szabadon esik. A henger átmérője D .

